

Converses per afrontar emergències

Novembre 2022

Converses per afrontar emergències

Novembre 2022

Invitació prèvia

Estem vivint un conjunt d'emergències, -alimentària, laboral, d'habitatge, migratòria, masclista, climàtica, bèl·lica, energètica, sanitària, financera, nacional, política, poblacional...- que, més enllà del sentiment d'afectació directa, no ens deixen indiferents i ens demanen una resposta ràpida i adequada a l'alçada de la gravetat i de la seva interrelació en una profunda crisi de civilització.

Atrafegats i atordits en el dia a dia per urgències o distraccions de tota mena, ens costa donar-nos espai i temps per a reflexionar; per a conversar sobre les causes clau, els efectes imprevisibles, o no, i les propostes a generar o experiències a potenciar per fer front comú als desequilibris de tot ordre que provoquen aquestes emergències.

Desequilibris que ens plantegen què hem de fer perquè tota persona (per començar, les que vivim a Catalunya):

- 1.No passi gana ni set, no visqui malnodrida i tingui una alimentació saludable
2. No pateixi ni fred ni calor extremes, disposi d'un vestit adequat i d'una llar digna
3. No sigui ni abandonada ni discriminada per qualsevol diversitat o procedència personal o grupal
4. Tingui una ocupació lliure, digne i útil amb ingressos adequats a les seves necessitats i possibilitats

5. Disposi de l'atenció i les cures adequades per fer front a qualsevol malaltia
6. Tingui accés al coneixement i a la informació veraç adequats als seus interessos
7. Pugui expressar lliurement i responsable les seves opinions i preferències
8. Pugui influir i participar en les decisions comunitàries i polítiques dels diferents àmbits
9. No sigui agredida ni pateixi violències impunement sense rebre protecció i pugui ser rescabada
10. Visqui en un entorn no degradat on no malmetem l'aire, les aigües, els sòls, la flora i la fauna

Ja no podem suportar més tant sofriment i tanta violència evitables, tant soroll i tanta baralla, tant insult i menyspreu, tanta distracció i tanta mentida, tanta crispació, passivitat, impotència i ràbia.

Inspirat en l'original sentit pacificador de "Pau i Treva" de fa mil anys i en el dret d'asil en els espais sagrats, entro en un espai silenciós que faciliti la conversa segura i tranquil·la sobre:

- com fem front a les emergències que patim?
- com establim vincles entre les diverses lluites?
- com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

De dilluns a divendres, de 10:15 a 13:15h i de 15:00 a 18:00h entre el 2 i el 30 de novembre de 2022, estaré disponible a tenir una ronda de converses amb les persones dels diferents col·lectius, moviments socials i organitzacions ciutadanes que vulguin compartir dubtes, propostes, reflexions, experiències... entorn aquestes qüestions, que vulguin teixir coneixences i aliances, persones converses que vulguin fer emergir vida d'entre les destructores emergències que ens amenacen.

M'agradaria poder conversar amb tu. Tria el dia i hora que et vagi bé.

Estaré atent i receptiu -dins l'horari d'obertura- en l'auster i mil·lenari claustre romànic de Sant Pau del Camp al Raval de Barcelona. <M> Paral·lel

Martí Olivella
marti@equilibra.cat
Telegram: <https://t.me/Eixida>

Introducció a la compilació

Aquesta va ser la invitació que vaig fer arribar a una quarantena de persones més o menys conegudes de diferents moviments socials transformadors. I al llarg d'un mes hem mantingut setze converses.

I aquesta era la dinàmica més o menys habitual:

Hola, bon dia. Fem un tomb més o menys silenciós pel claustre, ens aturem en la simplicitat impactant del romànic, compartim situacions personals, seiem en un banc, anem conversant i vaig prenent notes. De cop ens donem que ja ha passat més d'una hora, hora i mitja... Ens acomiadem del compartir serè en un entorn, per uns moments, quasi fora de l'espai i del temps havent indagat en les entranyes de la vida.

Ara i aquí compartirem les traces de converses molt riques, les traces que unes pobres notes poden recollir. Unes notes, revisades per cadascuna de les persones que hi han participat. També han estat trameses a totes elles perquè puguin fer els seus comentaris i aportacions sobre el conjunt.

Aquest recull inclou(rà) les aportacions fetes abans del 20 de gener de 2023. A títol indicatiu, aportacions sobre preguntes com aquestes:

- Què destaqués de la lectura conjunta de totes les converses?
- T'aporta alguna cosa nova a la teva visió i pràctica?
- Creus que caldria fer alguna cosa juntes a la que estaries disposada a prendre-hi part?

Gràcies per haver participat i per les aportacions que pugueu fer-hi.

Martí

Les idees principals de cada conversa estan presentades per l'ordre que s'han realitzat.

Les persones que han pres part en les converses, a qui agraeixo la seva implicació, per ordre de noms, són:

- Agustí Corominas
- Alícia Casals
- Antoni Soler
- Elio Costanzo
- Ester Vidal
- Jaume Osete
- Jordi Garcia Jané
- Josep Busquets
- Josep Ma. Navarro
- Josep Xercavins
- Juanjo Compairé
- Mònica Batalla
- Pau Morales
- Pepe Beunza
- Simonetta C. Pittaluga
- Xavier Masllorens

D'aquesta manera, en llegir-les sense nom podem aprendre de les aportacions recollides més enllà de qui a dit què, saltant-nos filtrar-les dels inevitables "prejudicis" que condicionen la lectura segons qui en tingui l'autoria.

Agrair també a Joan Cabot i la comunitat de Sant Pau del Camp l'haver ofert el claustre romànic per poder celebrar les converses en un marc tant adient.

Conversa 1

Com fem front a les emergències que patim?

Obrir un espai per confrontar les guerres és una necessitat, més enllà de les accions puntuals. Cal mostrar nous valors que reorientin les relacions sense violències, com és el cas de les guerres. Malgrat tenim molta tecnologia i informació... el patró de relacions continua sent la imposició i la violència.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Evitar que cadascú tiri per la seva banda, evitar protagonismes i voler ser els primers. Un pla d'humilitat que falgui espais comuns per trobar-nos, cadascú amb el seu accent, per superar les divisions que tenim, també en el procés independentista. Cal cultivar i practicar la disposició a sumar i fer sinergies.

Exemples:

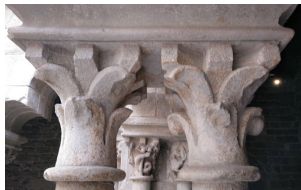
- o La taula de diàleg per la convivència del Guinardó, fruit de la reflexió de cert temps de treball junts, avui s'ha obert.
- o Convivialisme per un món post neoliberal
- o La Cimera de moviments socials (12/11/2022)

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

La lluita no violenta sorgirà a partir de teixir aquestes iniciatives.

La creació d'alternatives, una de les 5 eines de la lluita no violenta, va avançant, malgrat siguin una contracorrent al sistema hegemònic. Uns exemples citats:

- o La cooperativa Rocaguinarda, de la qual n'ha estat un dels animadors
- o L'economia social i solidària
- o La Fira de l'economia social i solidària
- o El Balanç Social de la Xarxa d'Economia Social i Solidària

Conversa 2

Comparteixo la necessitat d'obrir espais de diàleg que permetin tractar aquests grans reptes. Des de FundiPau ho estem intentant, sabent que és difícil trobar temps per fer-ho.

Com fem front a les emergències que patim?

La mare dels ous, és, com deia l'Arcadi Oliveres, el capitalisme, que és un sistema criminal. Per fer-hi front veig dos problemes fonamentals:

1.La política ha perdut la capacitat de dirigir el destí dels pobles i s'ha rendit al poder financer, sigui per l'endeutament, sigui per por a perdre inversions.

Els poders dels estats són limitats. És sagnant l'exemple de Grècia: fins i tot amb un referèndum, no pot aplicar els resultats.! Varufakis dimiteix, per no ser còmplice de l'engany.

El poder polític ha de dir la veritat, ha de presentar opcions reals malgrat no siguin bones d'escoltar i si no pot mantenir els compromisos, que dimiteixin.

No hi ha lideratge polític, no hi ha projecte. La competició electoralista i les picabaralles de poca volada ocupen aquest buit. Massa sovint, lleis i decisions obeeixen més a protegir els interessos dels

sectors més poderosos i influents que no pas als de la ciutadania en general o dels grups socials menys afavorits.

2.Els grans fons d'inversió, BlackRock, Vanguard... amb 10 bilions de dòlars influeixen / controlen la majoria de les empreses de tots els sectors. Es fonamenten en la cerca de la màxima rendibilitat dels inversors, -siguin bancs, siguin estalviadors o pensionistes-. Aquests grans fons són Societats Anònimes, que controlen altres Societats Anònimes (no son una persona, un patró, un empresari amb qui es podria dialogar). De fet són una gran empresa de Criminals SA amb múltiples participants, on també els usuaris i consumidors en som còmplices.

Per exemple, la indústria farmacèutica opera amb contractes secrets, amb visitadors que condicionen el metges amb ofertes de formació, condicionen els estudiants, recerca i les revistes... I això passa en tots els camps, també en el periodisme i els mèdia. En la política, fins i tot la bona gent, queda abduïda pel funcionament del sistema.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Fa 40 anys al Casal de la Pau ja parlàvem de si el canvi calia fer-lo des de dins del sistema o des de fora, opció que havia pres la Comunitat de l'Arca de Lanza del Vasto. Les grans ideologies estaven caient i començava el fraccionament de lluites des de sectors, moviments socials. Ara potser hem de tornar a connectar-nos front un sistema globalitzat per no restar forces. I com fer-ho? Doncs creant espais de

diàleg amb gent de diferents sectors i moviments per acordar estratègies orientades en un mateix sentit.

Denunciar, posar en evidència els grans desequilibris és necessari però insuficient.

Molta gent que no viu malament, té por d'arriscar-se. I la gent que viu malament a vegades no pot o no sap com fer-ho, o prou feina té a sobreviure. Tot canvi és possible però te un preu. Estem disposats a pagar-lo? Hem d'afrontar alguns adversaris molt poderosos sense rostre ni nom! Cal posar-hi rostre i nom!

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

No tenim una solució única, ningú té vareta màgica, ningú pot tot sol resoldre situacions tan complexes. Però tothom sap i pot fer alguna cosa. Hem de partir del que cadascú pot fer segons les seves capacitats. A vegades pensem que les coses petites no valen la pena i com que les coses grans no les sabem fer, ens quedem sense fer res. Les petites coses s'han de fer!

Greenpeace diu que la gent els coneix per les accions arriscades dels seus activistes...però la seva força no són els activistes, són els milions de socis que amb les seves petites aportacions i quotes fan possibles aquestes accions.

Front a l'empresa Criminals Societat Anònima, cal convertir-nos en socis amb participacions en la Solidàries Societat Cooperativa.

Conversa 3

Com fem front a les emergències que patim?

Sota "Justícia global" s'intenta aplegar gran part dels moviments socials transformadors.

El moll de l'os és fer front a la desigualtat de drets i de condicions de vida en gran part provocada pel capitalisme, centrat en l'afany de lucre, la competència i l'individualisme.

La igualtat no és igualitarisme. No és una quimera, no és una utopia.

Cal activar i conjuntar tres fronts:

- L'activisme d'incidència social
- La incidència política
- La pressió per al canvi de regulacions

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Cada organització no sempre pot avançar en els 3 fronts ni pot tocar totes les causes, lluites ni emergències. Cal especialització. Però el repte és convergir en un pal de paller, en 3 o 4 punts compartits. Estem davant un mur on cadascú llença pedres... però hem de saber marcar una diana on conflueixin totes elles per obri un forat al mur.

També cal articular millor la reflexió / recerca amb l'activisme i la incidència política. Hi ha organitzacions molt potents en un o altre aspecte, però en el conjunt no sempre sumen.

Com que calen recursos per fer una bona feina i no son fàcils d'aconseguir de la gent, el finançament públic condiona la feia a fer. Malgrat el diner públic sigui diner de la gent les subvencions està filtrades pels interessos i prioritats governamentals.

En general, els benestants estem agafats, tenim molt a perdre. Les bones intencions duren poc en un món amb tants impactes que criden la nostra atenció. I els qui ja ho han perdut tot, com ajudar a mobilitzar-los?

Estem en un canvi d'era i no sabem cap a on anirem. El que veritablement fa canviar i avançar la humanitat sempre és la cooperació, la competència ens fa simplement més savis, més rics i més egoistes. La cooperació interna d'un grup sovint entra en competència amb un altre grup que internament també coopera. La cooperació neix de la confiança, i l'enforteix. La competència neix de la por, i l'enforteix.

El que incentiva la cooperació és tenir un relat, un imaginari, cohesionador adreçat al cap, al cor i a l'estómac. Hem de generar un relat que engresqui a equilibrar humanisme i tecnologia.

Cal acabar amb les greus desigualtats (amb els greus desequilibris?). Davant la guerra, cal veure com aplicar la legítima defensa sense que justifiqui l'escalada bèl·lica.

Conversa 4

Com fem front a les emergències que patim?

El drama d'Occident és que ha perdut la seva situació en el món i s'ha cregut estar per damunt de les lleis de la Terra (Gaia). I això és l'arrel de molts mals. Ja des de la Bíblia la visió és molt antropocèntrica.

L'accés a l'energia en base a hidrocarburs ha possibilitat una societat amb altíssim consum d'energia. Quan aquests s'acaben, els nous sistemes renovables només poden oferir un 35% de l'energia que oferien el hidrocarburs, però pot ser suficient per cobrir les necessitats bàsiques de tothom. Però si una part de la població vol acaparar aquesta energia per viure molt bé, estem condemnats a conflictes gravíssims.

Cal pensar a mig i llarg termini, saber que el que fem ara tindrà efecte en el llarg termini. Chomsky denuncia que la guerra a Ucraïna és pel control dels estrets i dels mars per on passa el gas. Aquesta lluita d'interessos ens perjudiquen a nosaltres.

L'empresa que produeix més CO₂ en el món? És l'exèrcit americà!! I qui ho denuncia? En canvi, un exemple de relació diferent, la dels maputxes, que no tenen ni presons ni exèrcits!.

La física quàntica ens està dient que qualsevol alteració en els ecosistemes també provoca canvis en els àtoms i les molècules.

L'objectiu principal és cercar l'equilibri (dinàmic) en tots els sistemes. Molts desequilibris provenen just perquè no estem en bona relació amb la Terra.

Compte quan diem "equilibri" perquè quan es refereix a la matèria, la termodinàmica ens diu que una de les característiques de la matèria és l'entropia = desequilibri de la matèria (com el cas del canvi climàtic per l'acció del CO₂,) que porta a un nou equilibri i aquest a un nou desequilibri... Una altra cosa és quin paper hi juga l'acció de l'home en tot això i com la mateixa acció ens pot perjudicar molt, no a la Terra que continuarà funcionant segons les seves lleis.

La Termodinàmica (són 3 lleis) es va anar descobrint per fer més efectius els processos productius de la Revolució Industrial. Després es va veure, no sense polèmica científica, ara ja són universalment acceptades, que són les grans lleis, les bàsiques, en que es mou la Terra (Gaia) i no es pot anar contra elles. Un exemple ben actual és el del canvi climàtic. La física quàntica és una manera d'entendre la composició de la matèria (àtoms, molècules...) i com es comporta a partir dels principis de la termodinàmica.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Les accions dels diferents moviments han de

compartir una mateixa orientació. La transició eco-social necessita les aportacions de tots els àmbits (alimentació, salut, educació...) realitzades amb el 35% de l'energia actual.

Una opció que surt en la conversa és la de convocar consultes sobre alguns dels grans desequilibris que patim – ingressos, aigua, CO2, aliments, energia... – de manera que puguem ser més conscients de quin seria el punt d'equilibri desitjable i possible perquè ho fos per a tothom. P. exemple: quina relació entre l'ingrés mínim i màxim? 1 a 1; 1 a 5; 1 a 20; 1 a 50; 1 a 100; 1 a infinit?

Repensar el territori des de les bioregions permet fer plans que contemplin tots aquests equilibris dinàmics. No es tracta només de les bioregions típiques (mediterrànies, boreals...) sinó també dels lligams que podem establir entre nosaltres mateixos i nosaltres amb els altres éssers de la Terra. Per això cal que siguin bioregions força abastables (plans comarcals, regions, un altre concepte del POUM...). Cal crear estructures petites que permetin passar del jo al nosaltres.

Cal repensar també els estats. Hi ha d'haver alguns tipus de regulacions comunes que assegurin drets bàsics, com la sanitat pública. Però els estats han quedat dependents del deute i de les grans fortunes i empreses.

El canvi social es basa en la cooperació i no en la competència del més fort i violent. La ciència, no el seu ús mercantil, pot ajudar. Ens està dient que les espècies han evolucionat més per la cooperació (simbiosi) que per la supervivència del més fort (Darwin).

Molt interessant veure vídeo a Panoramic. El coneixement no ve del cap, del cervell, sinó de tot el cos.

En la Història de la filosofia de Bertrand Russell vaig descobrir que des de Pitàgores la filosofia grega no té interès, perquè va escindir l'home de la natura. És important llegir els nostres clàssics i les narracions de les cultures indígenes per veure els marcs, les cosmovisions, tant diferents.

Les estructures de la nostra societat no poden respondre a les dinàmiques i ritmes de la vida: la política actua a 4 anys vista, les empreses a 1 any, els mitjans de comunicació a 1 dia i les xarxes, al minut!

Els temes que més m'interessen són la noviolència, el coneixement de la Terra i l'experiència de l'amor. El més important, la lluita per trobar el nostre lloc a la Terra i ser més feliços i justos tan amb els altres éssers vius com amb nosaltres mateixos i les generacions futures.

Per saber què fer, cal una mirada global, cal canviar el relat dominant mitjançant publicacions, accions divulgatives... Sense canvi de relat es fa difícil canviar d'acció. Les accions poden quedar aïllades sense

sentit. Una llavor en terra àrida no fructifica. Tota acció es dona en un entorn.

Les col·laboracions amb El9Nou Vallès Oriental, van en aquesta direcció.

Un documental sobre l'MST (Moviment dels Sense Terra) mostra com el moviment no són sols comunitats, sinó una xarxa amb advocats, polítics... que comparteixen una visió de transformació.

Un exemple, la ciència no està tant dominada pels diners com per qui controla el relat que la orienta. No podem separar el relat que vincula la ciència, l'economia i la política.

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

De les diferents eines de la via no violenta, m'he estat dedicant al recull d'alternatives de vida, de processos en transició que sortirà en un documental a primers del 2023.

Conversa 4

Com fem front a les emergències que patim?

Cada persona tenim 15 condemnes a mort per les 15.000 armes nuclears que amenacen el món! I poden destruir-lo 15 vegades! La més gran emergència és la nuclear per la seva capacitat inimaginable de destrucció, sigui pel seu ús en una guerra sigui per un accident, dels molts que han passat i dels que podem patir.

No reaccionem per què no som prou savis davant una evidència que no volem veure. Sentim altres amenaces diàries però com que l'amenaça nuclear és hipotètica – i creiem poc probable pels efectes que tindria, no li fem cas. Darrera la guerra nuclear hi ha un gran negoci. EUA malbarata 40.000 milions de dòlars cada any només per actualitzar l'arsenal nuclear!!

A partir d'Hiroshima no em puc explicar la passivitat de la gent sobre l'amenaça nuclear. Vivim al dia els problemes quotidians i no ens donem el temps per reaccionar a una amenaça tant gran, que molta gent creu que si passa ja no caldrà preocupar-se, i si no passa, tampoc. Només els Hibakusha – supervivents de les bombes atòmiques - volten pel món recordant els horrors viscuts per alertar-nos...

Amb les amenaces de Putin hem començat a despertar i ho veiem com un perill real. La bomba

Amb les amenaces de Putin hem començat a despertar i ho veiem com un perill real. La bomba atòmica no té objectiu militar, són ciutats: una sola bomba arrasa una circumferència de 20km de diàmetre. Putin no té escrúpols a matar. I, l'OTAN es justifica amb l'enemic que ella mateixa crea.

Vivim unes democràcies molt limitades que permeten ser governades per personatges sinistres com Putin, Bush, Trump AZNAR i fins i tot, l'aparent afable, Biden,..

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Sabent tot això procuro gaudir de la vida cada dia perquè és un regal. Agafar-se a la bellesa de la vida. El món podria estar molt millor... i molt pitjor.

Hi ha alguns àmbits en què hem avançat en pocs anys: la lluita contra la mili la vàrem guanyar; l'agricultura ecològica s'ha estès; el feminisme, la sanitat universal, l'educació obligatòria...

Hem de veure com aplegar les lluites convergents a favor de la vida en el planeta, a cuidar la Terra, a fer una terra habitable per a tothom.

Ens hem de cuidar molt, les lluites són llargues i dures; l'adversari és molt poderós, cal cuidar la pròpia salut i equilibri.

No hi ha res tan bell com una posta de sol.. no cal construir grans edificis, ni estadis, ni temples (Sagrada Família) -tot destruint recursos i embrutant el planeta - per gaudir de la bellesa.

Dues coses:

- 1.No hi ha solucions fàcils: anem en un tren que va cap a l'abisme
- 2.Hem d'assumir la responsabilitat personal amb humilitat, fent el que creiem que hem de fer i sense dir als altres què han de fer.

Com apliquem la lluita noviolenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

L'aventura més apassionant és la lluita pels drets humans amb l'arma de la noviolència. És molt gratificant. Si no aconsegueixes l'objectiu, t'ho hauràs passat bé i seràs una mica més savi en la següent lluita. Qui vulgui emocions fortes i amb sentit, no cal que faci esports de risc, ni que vagi a l'Everest! La gent que li agraden les pel·lícules de terror, que estudiï les armes ABQ (Atòmiques, Bacteriològiques i Químiques!) i quedarà aterroridament satisfeta. I amb una por real.

Quan lluites sents la llibertat. Quan t'has plantat davant un poderós tens una sensació de llibertat. Hem nascut per ser lliures. Poques vegades ets sents fort per enfrontar la tirania, però és un record que tens per sempre, i que trobes a faltar.

Cal aprendre de les tècniques de la lluita noviolenta i adquirir bagatge. Alimentar-se bé també és passejar per un claustre com aquest, alimentar l'esperit noviolent. De menjar físic en tenim massa. Abans es resava el rosari en grup, com un mantra, que calmava l'esperit (i també tenia la gent contenta).

Una de les claus de la lluita noviolenta és integrar la vida personal i la social.

La saviesa de la noviolència aplicada a la lluita noviolenta ens ofereix armes molt poderoses: ser forts sense dependre de les armes que maten.

Contínuament tenim notícies i pel·lícules de guerres, però cap sobre, per exemple, la resistència noviolenta de la gent a la invasió dels tancs soviètics a Praga el 1968 o ara sobre la invasió d'Ucraïna. Patim un allau de propaganda bel·licista amb mitificació de la violència en els relats de les guerres, que permet concentrar la força bruta en pocs i no s'ensenya a la majoria a defensar-se.

La humanitat ha avançat més per la gent que construeix que per la que destrueix. Cal fer el relat de la força de la noviolència. El relat d'exaltar la lluita armada és trampós perquè en darrer terme ens porta a la destrucció mútua atòmica. Es tracta d'afirmar que no volem participar en cap operació que ens porti a la bomba atòmica.

Cal aplegar desarmament i descarbonització. Ocupem les granges i museus, però també cal ocupar les casernes i les fàbriques d'armes.

El lema bàsic universal que cal repetir és "no mataràs". Quan matem per defensar ideals o pàtries, perdem la raó i generem la mateixa resposta, en un escalada de mai acabar. I ens tornem pitjors que els que ens agredeixen.

Les religions ajuden quan afavoreixen la pau i la fraternitat, l'ajuda mútua, però són criminals quan beneeixen les tropes per matar les de l'adversari, sovint beneïdes en nom del mateix Deu.

La repressió ha dividit les forces del procés i la pandèmia la complicat el poder-nos comunicar. Hem sobreviscut a la crisi econòmica del 2007, a la crisi del procés del 2017 i a de la pandèmia del 2020.

Conversa 6

Com fem front a les emergències que patim?

Atenció a la banalització del terme “col·lapse”. De tant parlar-ne, com una mercaderia, es devalua.

Les bases de la civilització estan trontollant. La despatriarcalització ho pot englobar tot.

El patriarcat crea un model d'home heroï dominant sobre la natura, un home omnipotent, racional.

Des del Neolític, amb la família, la propietat privada i l'estat se suprimeixen les divinitats femenines i comença una època d'explotació dels éssers vius, homes, dones, criatures, discapacitats, natura... Les divinitats femenines de la fertilitat de la terra són postergades per les masculines basades en el poder, el domini. Figura del deu pare omnipotent.

Ja no podem aguantar-ho més. Fins i tot alguns poderosos ja s'adonen que no es pot continuar només enfocats a treure el màxim profit.

Vivim una crisi civilitzatòria de gran abast que toca molts aspectes. Molta gent sentim que el que ens mou són les necessitats subjectives, les vivències personals.

Potser ens cal recuperar l'ajuda mútua comunitària sorgida durant la pandèmia. Què ha passat? On és el sentiment de complicitat viscut des dels balcons? No es va saber concretar ni en una acció organitzada ni en una reflexió col·lectiva perquè estàvem aïllats a casa. Potser tenim una capacitat molt gran d'oblidar els bons moments?

Hem acceptat tornar a la normalitat. Pensàvem que havent viscut canvis impensables i duradors en l'estil de vida, en la mobilitat, en l'austeritat voluntària... El resultat ha estat promoure i desitjar el "tirar la casa per la finestra" de manera irreflexiva i suïcida abans de la catàstrofe!.

El capitalisme és una variant del patriarcat, i també el colonialisme.

Estem dominats per una idea: la d'un ésser humà ideal, home, masculí, d'edat mitjana, sa, blanc, occidental,.. que està cridat a tenir èxit, a dominar el món, a ser pare de família, del país i del món. És una figura interioritzada en nosaltres. Fins i tot la pressió estètica de les dones és per agradar i atraure aquest tipus d'home. També el colonialisme és una acció per obtenir recursos sobre pobles originaris considerats inferiors.

Per exemple, la gent gran ens tracten de forma condescendent com a col·lectiu "vulnerable" perquè ja no responem al model d'home mascle alfa. En comunitats originàries tenen estima per la saviesa de la gent gran. En el Marroc, per exemple, no entenen que aquí tinguem residències per a la gent gran, per arraconar els inservibles.

En l'antic testament el Deu blanc crida a l'home de dominar la Terra. I el poble escollit ha d'expulsar i matar per conquerir la terra promesa. El Sermó de la muntanya és un contrapunt a aquest domini patriarcal.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Per què els moviments socials no han acceptat la despatriarcalització com a causa comuna? L'eco-feminisme sí fa aquesta aposta per desmuntar el patriarcat.

Els anti, com l'anti-capitalisme, són perillosos perquè poden estar donant força a l'enemic. Alerta amb el fet que, quan lluites contra algú, l'estàs reforçant d'alguna manera; si més no, l'estàs reconeixent.

Per contra, els socialistes utòpics no eren anti-capitalistes, apostaven per crear una societat diferent, un món alternatiu, viure en comunitats federades, amb retorn al camp, al bosc, a la vida comunitària. Ara això és molt difícil perquè ja està tot el món ocupat.

Per què no conflueixen els moviments socials emancipatoris? Els partits s'han convertit en gestors del sistema i els moviments s'han hiperespecialitzat en reivindicacions concretes.

Hi ha espais de reflexió, com la Biennial del pensament (CCCB). Ens cal una filosofia a llarg termini per respondre a la necessitat de saber cap a

on anem. JL Sanpedro o Stephan Hessel posant nom als indignats van promoure una reflexió que va portar a l'acció.

Necessitat de saviesa sobre com transformar decisions a mig termini dels moviments.

Hi ha una tendència a que el sistema ho absorbeixi tot, que certes pràctiques es converteixin en anècdotes. Una guerra de desgast, de resistència del propi sistema que redueix processos transformadors en consignes que no canvien el sistema: lemes com ara "solidaritat", "llibertat", "igualtat", "justícia".. ara estan desgastats. [Una alternativa pot ser emprar la cerca de l'equilibri, un equilibri dinàmic com el dels ecosistemes, i per tant l'acció per re-equilibrar relacions desequilibrades.]

Citant el Convivialisme, amb la seva crítica a l'hybris, a la desmesura, vivim una addicció al més i més. De fet, el calvinisme – un dels impulsors del capitalisme – va inculcar la idea que quan més ric ets més predestinat a la salvació!

Cal acceptar la diversitat natural, però valorar l'equivalència de les diversitats de feines, d'activitats, de cures.. amb un repartiment de papers i de poder.

Conversa 7

Com fem front a les emergències que patim?

“Totes les causes justes del món tenen els seus defensors, Catalunya només ens té a nosaltres”. Lluís Companys

Tot està lligat: l'emergència social i la climàtica. La deriva no democràtica en un món multipolar després de la caiguda del bloc soviètic.

Ara ja no hi ha 3 opcions. No hi ha alternativa al capitalisme liberal però tampoc a l'autoritarisme.

Com s'organitza la vida amb una crisi social i climàtica?

Cal establir prioritats: la crisi social global, la lectura catalana d'aquesta crisi i la demanda nacional.

En què varia la gestió municipal des de l'independentisme? Si fem abstracció del fet nacional, tothom trobaria una altra prioritat.

Les diferents forces poden tenir mirades més o menys semblants o diferents sobre les polítiques socials. Però vivim una crisi d'iniciativa política i de propostes en l'àmbit nacional. Sembla que no està clar què cal per fer efectiva la independència.

La batalla nacional es fonamenta en temes de fons (vies diferents cap a la independència) o en termes d'hegemonia electoral?

Tothom creu en el què fa, però la defensa històrica de posicions és deguda a la polarització electoral.

En la mesura que les eines d'anàlisi de la realitat són diferents, cadascú arriba a conclusions diferents i amb càlculs diferents d'expectatives.

ERC té una militància molt repartida i és primera o segona força en molts municipis i disposa de dades a partir d'estudis demoscòpics molt fiables.

Junts ha perdut lideratge i ja deixa de lluitar per aconseguir més del 50% del vot. L'objectiu és que no li passin pel davant. La polarització redueix la participació independentista.

Per una banda si tens un vot fidel però que no creix, t'interessa que no augmenti la participació electoral. Per l'altra banda, si creix la participació augmentes el nombre de votants i el guany electoral.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Dificultats per a l'organització social. La COVID ha exagerat les dinàmiques d'individualització. La digitalització dificulta la participació de molts militants que són molt grans.

Les xarxes fan que ens quedem reclosos i que no generem espais de socialització política, ja no ens telefonem, ni quedem per parlar... Cal trobar moments per veure'ns i xerrar.

Cal espais refugi entre diversos on compartir elements comuns que permetin repensar el moviment sabent que potser el moviment independentista trigarà a rellançar-se, per problemes de lideratges actuals i també pels conflictes entre part de les bases que senten les diferències estratègiques i tàctiques.

Conversa 8

Com fem front a les emergències que patim?

Vivim una gran fragmentació de grups i moviments a l'entorn de diferents lluites (persones racialitzades, LGTBI, gènere, canvi climàtic...) sense coherència entre elles.

L'independentisme està en una desfeta total quan, en un altre moment podia generar i empènyer altres lluites.

Vivim un col·lapse en diferents àmbits interconnectats (clima, alimentació, salut, guerra...) i vivim una desorientació total que la pandèmia ha agreujat. Fragmentació d'iniciatives sobre conflictes que són transversals.

Hem abandonat espais de reflexió per compartir, per militar... Hem dimitit de la voluntat de treballar conjuntament?

Quan trobes visions crítiques sobre certs temes, lamentablement a vegades són de l'extrema dreta i no de les esquerres que habitualment estan acatant l'ordre establert, i no el qüestionen.

El 15M ha portat a una institucionalització que no ha permès trencar cap marc mental ni polític. És un fracàs molt gran.

El Mediterrani també està en retrocés després de la guerra de Síria, dels resultats de les primaveres àrabs (nova constitució de Tunísia, estat fallit de Líbia, autoritarismes al Marroc, Algèria, Egipte...). I un retorn a Europa dels autoritarismes de l'extrema dreta.

La guerra a Ucraïna ha provocat canvis impensables en països neutrals com Finlàndia i Suècia.

També els moviments pateixen ferides emocionals en les relacions personals i de grups que dificulten l'entesa.

Sorprès pels comentaris en xarxes de grups rupturistes independentistes amb un discurs i mentalitat d'extrema dreta!. Quan hi ha frustració per expectatives no realitzades la ràbia pot ser molt destructiva.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Cal fer quelcom que ajudi a donar coherència més enllà del que cadascú estira pel seu cantó.

Cal un esforç de reflexió conjunta des de l'aproximació de cadascú per fer un plantejament més general, però no ho veig fàcil.

Tinc dificultats per dialogar amb gent jove que em veu massa gran, home, blanc, patriarcal, masclista... Veig una dificultat de trobada i diàleg intergeneracional.

ambé la diferent relació amb les tecnologies, la hiper-digitalització, que provoca falta d'atenció, amb un entreteniment superficial i una hiper-estimulació que provoca dispersió.

Ens consta tenir temps per trobar-nos, no es donem temps a la reflexió per repensar cosmovisions – que s'estan enfonsant - o crear-ne de noves. La pandèmia ha accentuat aquesta situació. Les tele-trobades no creen la mateixa força.

Fem crítica del món com va però estem atrapats per l'eficàcia, que és un dels valors del món que critiquem, i no aconseguim anar més enllà. Reflexionar no és perdre el temps.

Potser cal contrastar les diferents cosmovisions, relats motivadors... amb les diferents teories del canvi, en com cadascú creu que es pot transformar la societat.

Estem preparant una nova trobada per l'any vinent sobre visions crítiques de la salut i la pandèmia.

La xarxa anti-rumors de Barcelona és molt transversal però potser massa centrada en la racialització i no en altres discriminacions.

Conversa 9

Com fem front a les emergències que patim?

Potser la vida és això, un continu de crisis i conflictes que hem de saber superar, talment com una assignatura que si no la passes, et queda pendent.

Potser cal canviar el sistema educatiu dels infants, amb un marc, un input diferent.. orientat a que no se sentin aïllats; malgrat no en veurem els resultats...

Quan veus que l'univers està ple i ple i ple de galàxies a milions d'anys llum, què ens hem de preguntar sobre el nostre lloc en l'univers, sobre la cura de la vida a terra? Sense paraules!! Simplement contemplar!!

<https://web.corral.tacc.utexas.edu/ceersdata/press-releases/CEERS-NIRCAM-rgb-medium-res-220801.png>

Som part de tot i el tot està en nosaltres.

En aquest claustre fa segles ja vivien la importància de combinar ora et labora, consciència i acció.

Aprendre cada dia a acceptar el que ve, acollir qui es presenta. Quiets i moguts, les dues coses.

Hem perdut el nucli ampli de la família pagesa en què es compartia la vida, 4 cases, una era, un tractor, la cura intergeneracional d'uns als altres...

Una solució als conflictes és el perdó. A un mateix, - acceptar-nos com som – no som tan bones persones com ens volem veure, tots tenim parts fosques. Però tampoc som el que creiem que som, formem part d'alguna cosa molt més gran.

https://youtu.be/tKt_Nhcgjjs

Però atenció, no hi ha cap solució única. La vida és polièdrica. Cadascú troba els seus camins (karma) mirant de no passar pels mateixos processos. Combinar acció i meditació per progressar i créixer. Hi ha milers de formes de lluita i cadascú te la seva.

Es tracta de cultivar l'acceptació global, no sols del que ens agrada. Acceptar no vol dir no intentar canviar, però sense estar enganxat als resultats, sense implicar-nos tant que ens sentim ferits o frustrats si no surt el que esperàvem. No posar-nos nerviosos en cap situació!

Els infants son curiosos de mena, no els hi malmetem la curiositat amb respostes fàcils. No perdem la curiositat, les ganes d'aprendre, d'estar oberts... d'escoltar els altres.

Tenim dues ales per volar. Si només en fem servir una anirem donant voltes... Les dues ales son la material i l'espiritual. Si no dones voltes, pots anar en

una direcció. Si la refuses perds energia, perds capacitat de creació de la realitat. Cada dia has de crear les relacions. Deixar quieta la ment i escoltar els xacres del cor i de l'estomac. El perdó connecta amb aquests centres. Els mantres ens ajuden a centrar l'atenció en un punt.

Algú deia que la nostra ment és "l'oficina de complicació d'afers senzills".

Aquest claustre és un espai per respirar, sentir la connexió amb tot, amb el més petit i amb el més gran. No cal internet per estar connectat amb tot.

Mirar els estels cada nit... canviaria la vida? El cel està en ordre o en desordre?

Tot plegat dona resposta a les preguntes bàsiques, d'on venim, què som..

Viure moments de quietud és indispensable, viure en el punt central d'un pèndol.

Canvia't a tu mateix i amb sort potser canviaràs l'altre.

Potser més que casualitats hi ha causalitats... motius que no sempre coneixem.

Cal intuïció però no improvisació.

Fer sense jutjar si ens agrada o no, si ens convé o no, superar la por a patir, a que surti bé o malament.

Calen institucions públiques al servei de la gent però la política no pot ser una professió, tots ens n'hem d'ocupar. La dinàmica de la política oficial destrueix les més bones intencions.

La vida és viure-la.

Conversa 10

Com fem front a les emergències que patim?

Estem en un "Turning point", un moment crucial.

Cal fer una referència ètica als fonaments de les lleis de la convivència còsmica.

La base intel·lectual és el ioga, una filosofia de vida, precedent a les grans religions (Hinduisme, Confucionisme, Budisme..)

La primera regla del decàleg del ioga és l'ahimsa: la noviolència, que ens fa entendre que hem de tenir en compte l'altre.

La pèrdua de consciència de la interrelació amb els altres (Ubuntu) és la causa principal de tota decadència. I això ens està passant amb la cultura industrial i el consumisme.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Estem construint una gran catedral, estem posant-hi els fonaments, però no la veurem acabada. Estem semblant i en ple hivern no podem veure els brots que encara no han sortit.

Es tracta de re-educar i formar-nos en aquest valors. Quin sentit te intentar construir un món no violent si no som capaços de portar-nos bé amb els més propers?

Què vol dir feminitzar la societat, sense crear llar, comunitat on poder tenir cura uns dels altres, on poder crear i reposar?.

Estem sota els efectes d'uns mitjans tecnològics individualistes que ens porten en els darrers 30 anys a abstreure'ns en nosaltres mateixos, a aïllar-nos cap a l'exterior.

La informació ens acostuma a la brutalitat, la banalitza. No som capaços de sublevar-nos contra el fet de milers de migrants morts a la Mediterrània o que arriben a les costes i resten desatesos i

La formació per desvetllar la consciència de l'ésser humà que ens fa sentir-nos part d'un tot demana temps.

L'egocentrisme, l'individualisme ha arrelat ràpid dels anys 80 amb el model dels yuppies ridiculitzant els hippies i la sostenibilitat. Aquestes noves tecnologies produeixen egòlatres.

Moltes mares i pares no han educat els seus fills i filles fins els 3 anys. Molts d'aquests infants no han après que hi ha límits i que cal esforçar-se.

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

Diferents vies per afrontar la situació actual:

1. Cadascú ha de trobar el camí per formar-se en aquesta consciència, en aquesta ètica, valor.. que l'altre existeix i que només podem estar bé si l'altre també ho està.

2. Trobar-se amb altres (a Itàlia ho estan fent a les places) per compartir el que cadascú ofereix i així poder abastir-se mútuament de productes, serveis.. i de relacions. Pràctica de cooperació i economia del do.

3. Comunicar d'una altra manera per poder treure'ns la por de que ens enganyin sobre el que està passant. La tecnologia permet comunicar un ventall d'iniciatives on la gent podem participar en projectes cooperatius, on les persones ens sentim importants.

4. Promoure projectes educatius com Heartfulness, formant a professorat i alumnat amb tècniques que ajuden a desenvolupar la calma des de l'interior (amb relaxació, meditació, renovació, respiració, intenció...). Cal aprendre a trobar pau interior per poder afrontar els problemes personals i col·lectius.

5. Tant important com el què hem d'afrontar és el com fer-ho: per la via no violenta, pot ser fins i tot més ràpid, ni que d'entrada no ho sembli.

6. Hem de cultivar la capacitat de resiliència des de petits, abans dels 3 anys: cultivar el respecte, la responsabilitat i la resiliència. Res a veure amb l'abandó ni amb la sobreprotecció. Implicant-los en tot el que poden fer es preparen per afrontar dificultats per ells mateixos.

7. Escoltar tothom, sentiments, necessitats... començant pels infants.

Conversa 11

Com fem front a les emergències que patim?

A diferència de la decadència, el col·lapse és un enfonsament ràpid de les condicions de vida que provoca una baixada de població degut a la fam i a les guerres, i la dissolució de les estructures socials i polítiques.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Des de l'Economia Social i Solidària enfrontem el col·lapse amb la proposta de la Transició Ecosocial, que no sols és una ecologia justa, sinó la integració de les dues vessants: "hauríem d'emprendre urgentment un procés de transformació que podem anomenar transició ecosocial i definir-lo com aquell conjunt de canvis econòmics, polítics i culturals necessaris perquè totes les persones puguin satisfer les seves necessitats fonamentals dins dels límits biofísics del planeta".

"Aquesta transició ecosocial requeriria als països del Nord global, com el nostre, reestructurar l'actual model de producció, distribució i consum de tal manera que exigís molts menys materials i energia, la qual hauria de ser renovable; expropiar i socialitzar el sistema financer i monetari, així com les grans companyies energètiques, per recuperar sobirania i

eliminar les dinàmiques de desigualtat i insostenibilitat; redistribuir millor la riquesa – començant per retallar l'obscena riquesa extrema–, per tal que tothom tingués cobertes les necessitats bàsiques, i guanyar democràcia econòmica i autosuficiència en béns essencials.”

Cal una paquet de reformes estructurals a 10 o 20 anys. Com diu André Gorz, grans mesures que permeten viure millor i alhora tenir més força per continuar la lluita. O Walter Benjamin, cal reformes estructurals que frenin el capitalisme en el camí d'una societat diferent.

En aquest sentit, la Xarxa d'Economia Social i Solidària (XES) ha elaborat les Propostes per a la democratització econòmica i la transició ecosocial.

- 1.Foment d'activitats socialment útils, reconversió d'activitats insostenibles i augment de la sobirania socioeconòmica del país
- 2.Canvi generalitzat en el model de consum per fer-lo responsable i sostenible
- 3.Polítiques sectorials per a la transició ecosocial amb la participació de l'ESS
- 4.Promoció d'un sistema financer integral al servei de les necessitats socials
- 5.Desenvolupament del sector públic català i participació de les persones treballadores i usuàries en la seva gestió
- 6.Reconeixement de l'economia de les cures i la seva democratització

7. Augment del suport de les administracions a l'ESS com a peça clau per a un nou model socioeconòmic
8. Ús d'indicadors de progrés socioeconòmic alternatius al PIB
9. Renda bàsica universal i cobertura de les necessitats bàsiques
10. Millora de les condicions sociolaborals
11. Revisió general del model educatiu
12. Reequilibri territorial del país
13. Fiscalitat redistributiva i ecològica i reducció dràstica de despesa pública innecessària

En els articles Economia solidària de supervivència la part i 2a part aposta per l'estratègia dual: impulsem la transició ecosocial, però preparem-nos en comunitats autogovernables i el màxim d'autosuficients per si mentrestant arriba el col·lapse.

Estem avançant en una reflexió estratègica pel 2030 per tal que la XES contribueixi a una alternativa a l'economia dominant, amb un primer Pla estratègic pel 2023-2026.

En el marc de construir aliances estem preparant el Fòrum per a la transició ecosocial (24 i 25 de febrer 2023) amb un manifest que pugui aglutinar el màxim de moviments socials.

El Pla de xoc per la transició ecosocial, presentat en la recent Cimera de Moviments Socials és una contribució a aquesta dinàmica.

Aquests processos d'integrar reivindicacions no són fàcils.

- A cada moviment li costa renunciar a la seva "emergència"
- Falta saber com traspasar l'experiència a la nova generació
- Com entrar en generacions amb "mons" i "relats" diversos i fragmentats per la digitalització de la vida.

Intentar elaborar relat comú motivador, pot ser menys motivador que aconseguir elaborar uns quants punts mobilitzadors, (com va fer l'Assemblea de Catalunya).

Havent aconseguir aquests punts mobilitzadors, com arribar al gran públic entretingut per tantes coses? Una hipòtesi es que la gent es mourà pel principi de realitat quan, p. ex. aquest hivern, les condicions de vida siguin molt dures.

Hem d'entendre que som com les capes d'una ceba. Cadascú està en una d'elles i totes connectades.

Cal veure com la taxonomia de teories del canvi (Erick Olin Wright) ,“Las utopías reales ¿una reconstrucción científica del socialismo utópico?” Estan més desenvolupades al llibre seu, “Cómo ser anticapitalista en el siglo XXI”, d'editorial Akal o la proposta d'integració / complementarietat de les mateixes (Paul Engler) pot ajudar a facilitar aquests processos.

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

Quan parlem de mobilització cal referir-se a una panòplia d'eines relacionades per afrontar la magnitud dels problemes de col·lapse general arreu del món.

1. La protesta ha de cercar influir i l'aixecament, canviar, si cal, ocupar el govern (local?), amb no cooperació (vaga) i desobediència...
2. Alhora cal anar generant alternatives, també com embrió de la nova societat
3. Enfortir l'organització per poder donar continuïtat a la lluita
4. Transformar-nos individualment, també en la mesura que participem en lluita
5. Generalitzar els canvis, sabent que vivim en un sol món

Cal distingir les revoltes (flamarades) de les revolucions (continuïtat).

Vivim un moment de derrota, pel que fa al procés sobiranista i que la pandèmia ha complicat encara més la mobilització.

La meua teoria de canvi:

1. Per tenir possibilitats de realitzar la transició ecosocial necessitem, en una primera fase, motivar un percentatge suficient de la societat a lluitar-hi.

Aquesta primera massa crítica transformadora s'hauria de coordinar en una àmplia coalició internacional de moviments i organitzacions que duguin a terme grans accions de protesta i resistència, d'una banda, i que construeixin formes alternatives de vida de l'altra, moltes basades en l'ESS.

2. Constituïts ja aquests moviments en un referent, quan (i a mesura que) les condicions de vida empitjorin dramàticament, el gruix de les classes populars podrien sumar-s'hi en percebre que la transició que proposen és desitjable i factible.

En aquesta segona fase, la lluita sostinguda en el temps de centenars de milions de persones per tot el món i la seva autoorganització provocaria, mitjançant eleccions o aixecaments populars, la substitució dels governs actuals al servei de les classes dominants per altres alineats amb les demandes de les majories.

3. Aquests nous governs, pressionats i controlats de manera permanent pels moviments i coordinats també mundialment, emprendrien un ràpid i profund programa de reformes estructurals que anomenem transició ecosocial, el qual ajustaria la producció i el consum als límits biofísics del planeta, reduiria la desigualtat social i cobriria les necessitats essencials de tot el món.

Així la humanitat s'allunyaria del col·lapse o almenys de les formes més extremes.

Podem intentar allunyar-nos dels pitjors escenaris, l'augment de l'escalfament global, la guerra i el feixisme, una nova edat fosca (mort massiva, caos polític, regressió social...), fent passos cap a un altre sistema social, i alhora preparar-nos per al pitjor. Thomson va fer famós el lema "protesta i sobreviu" durant l'anomenada "crisi dels euromíssils" a la dècada de 1980. Ara, davant la crisi socioecològica que amenaça la mateixa supervivència de l'espècie humana, podríem recuperar-la: protesta, protestem, per forçar un canvi radical en el sistema de producció i consum, transició ecosocial (objectiu de màxims), però alhora prepara't, preparem-nos, per a sobreviure al col·lapse que està arribant (objectiu de mínims) i estar en condicions de reconstruir més endavant la societat futura sobre noves bases.

Conversa 12

Com fem front a les emergències que patim?

Un primer conjunt de mesures per afrontar les emergències que patim són les recollides en el Pla de xoc per a la transició ecosocial elaborat per la Xarxa per la Justícia Climàtica, amb persones de Revo, d'XR eXtinction RebellionBCN i de la XES.

En el seu preàmbul destaca: El que faci la humanitat els anys vinents determinarà el futur de la vida al nostre planeta. La situació de creixents emergències i la superposició de crisis — humanitària, social, política, climàtica, ecològica, energètica i de recursos naturals— és l'evidència més clara que estem davant d'una crisi de civilització.

Les causes principals d'aquesta crisi global són un sistema econòmic que legitima i promou el benefici monetari a curt termini i el creixement econòmic il·limitat, és a dir la cobdícia i la devastació ecològica. Necessitem canvis transcendentals a nivell cultural, econòmic i polític donat que el sistema ha declarat la guerra a la vida, ignorant dues dependències innegables: l'ecodependència i la interdependència. És imperatiu capgirar la nostra visió del món per tal de prendre consciència dels nostres límits biofísics

qüestionant d'arrel el mite del progrés que ha inspirat tota la nostra cultura els darrers segles, així com transformar les actuals dinàmiques de poder que impedeixen tot intent de canvi veritable.

Per tal d'arribar a aquest nou model necessitarem que l'acció individual i la col·lectiva es retroalimentin perquè els canvis d'hàbits personals són insuficients i perquè l'acció i els canvis col·lectius estructurals no seran possibles si no hi ha suficient consciència individual.

Quina societat volem? Quin tipus d'economia proposem? Quins serveis i sectors essencials? Quin sistema sanitari i de cures? Quina alimentació? Quina mobilitat? Quin turisme? O quins governs? Teniu 28 propostes que volen donar resposta a algunes d'aquestes preguntes.

1. Dir la veritat a la societat sobre la nostra situació de pre-col·lapse i afrontar la crisi ecosistèmica d'arrel.
2. Alfabetització massiva sobre ecologia i reorientació del sistema educatiu cap a la resiliència col·lectiva.
3. Implantar immediatament polítiques de mitigació i adaptació envers la crisi climàtica, la pèrdua de biodiversitat i el declivi de recursos naturals i energètics.
4. Abandonar el creixement del PIB com a objectiu principal de l'economia. Constitució d'un marc d'indicadors del benestar present i futur com a eina d'avaluació, seguiment i planificació de les polítiques públiques.

5. Decreixement i reconversió dels sectors contaminants, garantint la protecció de les persones treballadores, de manera que la transició es faci amb criteris de justícia social i distribució del treball.
6. Relocalitzar l'economia per fer-la més sostenible. Potenciar la sobirania biorregional: alimentària, energètica, fiscal, de salut, etc. Derogació dels tractats de lliure comerç.
7. Paralització total de qualsevol pla d'ampliació d'infraestructures que faciliten la mobilitat insostenible: ports i aeroports. Posteriorment, anar cap a la reducció.
8. Incrementar la disponibilitat de transport públic de baixes emissions i facilitar la mobilitat compartida.
9. Promoure la reruralització, preservant i ampliant l'ús agrícola de la terra i facilitant-hi l'accés, de forma que es recuperi i dignifiqui un sector primari resiliència, sostenible i ecològic, que garanteixi l'estratègica sobirania alimentària de la nostra societat.
10. Reducció d'aliments d'origen animal: desincentivar el consum i la producció de carn. Promoció de la ramaderia extensiva. Fer de la producció agroecològica un dels sectors estratègics de la societat.
11. Fer de l'economia de les cures un sector creixent i estratègic de la societat, en condicions de treball justes i amb un repartiment equitatiu entre gèneres de les tasques que implica, tant en l'àmbit públic, com en el comunitari i en el privat.
12. Garantir la satisfacció de les necessitats bàsiques de tothom: alimentació, habitatge, educació i cultura, salut i cures.
13. Reduir el consumisme i eliminar tots els tipus d'obsolescències planificades. Desincentivar la publicitat.

14. Canviar el model productiu. Estandarització de productes i de components que possibiliti la compartició i substitució d'elements entre marques i models, la reparació i la reutilització de tots els elements. Economia circular real.

15. Promoure l'economia social i solidària, el conjunt d'iniciatives socioeconòmiques, formals o informals, individuals o col·lectives, que prioritzen la satisfacció de les necessitats de les persones i el seu entorn. Implantar el balanç social i ambiental de les grans empreses, denunciant el greenwashing (rentat verd).

16. Promoure la propietat de les empreses per part de les persones treballadores i la cogestió empresarial.

17. Reducció de la jornada laboral.

18. Transició energètica a renovables distribuïdes, amb el menor impacte possible i amb foment de la propietat comunitària i de l'autoconsum. El model energètic ha de promoure la sobrietat i la satisfacció de les necessitats energètiques bàsiques en lloc del malbaratament.

19. Rehabilitació i reforma subvencionada d'habitatges per reduir el seu consum energètic.

20. Deixar de subvencionar els combustibles fòssils i acabar amb l'oligopoli energètic i les portes giratòries. Sortida del Tractat de la Carta de l'Energia. Conversió en públiques les xarxes de transport i distribució elèctrica. Revertir les concessions de les centrals hidroelèctriques que arriben a seu termini de concessió.

21. Fiscalitat redistributiva i ecològica per reduir la desigualtat, desincentivar les activitats contaminants i incentivar les activitats més sostenibles.

22. Reconvertir el sistema monetari i financer per fer-lo menys especulatiu, més democràtic i sostenible. Promoure models alternatius a la banca convencional, com la banca ètica, la banca cooperativa o la banca pública. Cancel·lar els deutes públics il·legítims.
23. Replantejament de les estructures geopolítiques de defensa i reducció dràstica del pressupost militar.
24. Renaturalitzar el territori i gestió sostenible dels boscos.
25. Recuperació d'aqüífers i gestió ecològica dels purins.
26. Prohibir la producció i venda de fitosanitaris i biocides amb alta toxicitat ambiental.
27. Implementar els drets dels ecosistemes en les constitucions dels països i perseguir legalment l'ecocidi.
28. Afrontar el debat sobre els límits demogràfics de la humanitat, des d'una perspectiva ètica feminista i de justícia ecosocial.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

A la Cimera de moviments socials del 12 de novembre s'ha presentat i reflexionat sobre el Pla de xoc per a la transició ecosocial. Estem veient com enriquir-lo, però també com concretar-lo en pocs objectius mobilitzadors.

I també participant en el Fòrum de Transició Ecosocial. El fòrum vol ser una gran trobada de confluència de lluites, d'entitats de l'economia social i solidària i moviments diversos que treballen per la

transició ecosocial a Catalunya. Un espai per avançar en l'estratègia i en l'articulació entre projectes i moviments des d'una mirada àmplia i integral i per enviar un missatge polític d'unitat i força. Vol ser també una trobada per celebrar i donar visibilitat a l'altra transició ecològica que ja s'està construint. Se celebrarà els dies 24 i 25 de febrer de 2023 a Barcelona.

Hi ha estats al món que ja estan participant en la Wellbeing Economy Alliance. Nova Zelanda, Escòcia, Islàndia... governats sobretot per dones.

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

La creació d'alternatives és molt important. Anar canviant d'estil de vida: deixar treball en una empresa poc sostenible i fer feina en una altra atenent necessitats de les persones, anar a viure en un bloc sostenible i cooperatiu de Sostre Cívic, evitar viatjar en avió, no tenir cotxe... viure amb austeritat voluntària, amb més sobirania, fa més feliç.

Conversa 13

Com fem front a les emergències que patim?

Evitant tant com sigui possible que els diners decideixin en la presa de decisions. Tal com funciona el sistema, normalment, en primera o última instància, tot ho mouen els diners. I els diners perverteixen l'equilibri entre el donar i el rebre. Quan els intercanvis es feien mitjançant el troc hi podia haver equilibri. En el moment que apareixen els diners ja no cal relació interpersonal. Per tant, es prenen decisions sense percebre directament quines són les conseqüències en altres persones. Es pot pujar un punt l'interès de les hipoteques sense sentir els crits de la mare desnonada.

Des dels partits fins a les entitats sense ànim de lucre depenen dels diners per funcionar i han d'entrar al sistema on tot ho acaben decidint els números.

Com tornar a prendre decisions amb contacte amb la realitat?

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Organitzant una gran campanya de país de voluntariat, partint que cada persona pot aportar un temps a la vida associativa i participar en la millora comuna.

El voluntariat permet conèixer i millorar altres realitats alhora que també millora la nostra. Si ajudes algú també tu en surts beneficiat. Tots tenim molt per donar i molt per rebre. No hi ha uns que donen i uns que reben, tothom dona i tothom rep.

Tenim una part de la societat que ja fa de voluntària.

<https://voluntariat.gencat.cat/>

<https://xarxanet.org/social/noticies/sis-de-cada-deu-persones-que-fan-voluntariat-catalunya-son-dones>

Tenim experiències puntuals de molt d'èxit com la Marató o el Gran Recapte, que formen part del sistema, però demostren que l'instint d'ajuda i de cooperació el tenim la gran part de persones.

Cal eixamplar la temàtica, no sols d'urgències, assistencial, de recerca... també d'acció reivindicativa, transformadora.. que tingui com objectiu no deixar ningú enrere en tots els àmbits (alimentació, ingressos, feina, habitatge, educació, sanitat, participació, acollida...). Una societat que es vulgui digna no es pot permetre tenir un 30% de la població exclosa.!

Tothom pot aportar el que és el que sap, el que te... és una campanya del compartir, de l'equitat, de la reciprocitat, de l'ajuda mútua.

Poca gent voldrà quedar fora d'una campanya que busca recuperar l'orgull d'un país que crea les condicions per a la cohesió social. Fins i tot a qui preocupin més els diners que les persones voldrà poder dir que participa en una campanya així, tal com fan les grans empreses com ara Starbucks.

Amb un 3,5% de la població (270.000) conscient del repte i activada es posa en marxa un moviment brutal capaç de fer un país millor.

Cal implicar en la convocatòria a col·lectius, entitats, empreses i institucions... per fer front a l'emergència de país d'un 30% de població exclosa!! Una persona que se sent exclosa tampoc troba com participar i formar part de la societat. Si facilitem participar a aquest 30% hi guanyarem un 30% més de talents per fer un país del que ens puguem sentir tots orgullosos.

Les colles castelleres són un bon exemple de com fer pinya del primer a l'últim. Una criatura que acaba d'arribar al poble amb la seva família de lluny, comença a enfilar-se als castells, la família es fa gran la colla i se sent part de la colla, del poble i del país.

La campanya pren molt diverses formes d'ajuda mútua per superar l'assistencialisme i el paternalisme. És una campanya d'enfortir la ciutadania, persones que exerceixen amb drets i deures per millorar la vida de les persones, de l'entorn, del país i del món. Sense uns que ajuden i uns que reben ajuda. Tothom té molt a aportar i molt a rebre.

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

Potenciant les seves capacitats transformadores no sols de denúncia, sinó també de diàleg, quan calgui, de no cooperació i sobretot, de creació d'alternatives.

Conversa 14

Com fem front a les emergències que patim?

Veure com hem arribat a on estem, al COP27 sobre el canvi climàtic, infon un gran pessimisme per afrontar les causes en el canvi d'un model econòmic basat en el creixement. Des de fa any tenim llibres i models alternatius... però no reaccionem i anem a pitjor amb la cursa d'armament, la guerra i el perill nuclear. La guerra ensenya totes les vergonyes, també de la UE que és la primera que s'auto-enganya. La polarització política, la promoció de l'odi contra l'adversari és el camí contrari a la necessitat de sumar per afrontar l'emergència. Aquest ambient de tensió i odi als EUA el pot portar a la guerra civil!

Sensació de soroll ensordidor d'informació manipulada, que no sempre son fake news, i de xarxes amb opinions contradictòries que encara fa més soroll davant els problemes que patim.

En aquest context sembla que preval la resposta hedonista: la vida són 4 dies, gaudim-los!

Les capacitats de decisió – polítiques, empresarials..- en ser al curt termini no poden donar resposta als grans reptes. El papa Francesc, malgrat la institució, sembla que es creu el que diu.

Per exemple, el sistema sanitari cada cop és més personalitzat, esmerça molts recursos al Nord i allarga la vida de la gent... però no és assumible per a tothom en un planeta finit.

Cal tenir en compte el vector energètic, en què el 85% de l'energia primària té origen fòssil. Per teoria de grans números no podem substituir l'energia d'origen fòssil per energies renovables!

Hi ha relats presumptament regeneradors, amb la conquesta de l'espai (2001 Odissea en l'espai) i els projectes aeroespacials dels magnats... amb energia inesgotable (fusió nuclear ITER...?) que de moment no sembla viable (diuen que estarà a punt cap els anys 50?)

La pressió del canvi climàtic en l'alimentació serà decisiva quan arribem als 9.000 milions d'habitants. L'equació impossible quan hi ha creixement exponencial de la població, del consum d'energia i de producció de CO₂. I això mai havia succeït en el passat, fins i tot en forts canvis climàtics.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Hem d'apostar per la dignitat planetària, però ens cal veure com resollem contradiccions entre diferents moviments, p.ex: ecologistes que defensen espai natural enfront d'ecologistes que promouen renovables.

La fragmentació afavoreix l'autodestrucció, no porta enlloc i mostra o interessos ocults o incapacitat. Una anàlisi compartida de les complexes i gravíssimes conseqüències del col·lapse potser generi un discurs generalista (no sectorial).

El terme equilibri cal aplicar-lo de forma diferents en física i en economia.

Es pot parlar d'equilibri dinàmic en un estat estacionari, en què globalment el sistema no varia. Però segons la termodinàmica quan l'energia es degrada crea entropia.

Com espècie en el planeta hem de recuperar l'estat estacionari, -seria feina de molts anys si ens ho proposéssim- però els subsistemes poden estar desequilibrats.

Estem portant el planeta a un punt d'equilibri on els humans no hi podem viure. Un petit canvi de temperatura fa variar tot el sistema Terra. De fet no sabem res del clima!!

Cal un equilibri del sistema global biofísic i humà, sabent que hi ha desequilibris en diferents sistemes i que l'equilibri en un d'ells pot crear desequilibris en d'altres.

Com apliquem la lluita no violenta per fer un país i un món habitables per a tothom?

Conversa 15

Com fem front a les emergències que patim?

El procés cap a la independència és per aconseguir un país millor que permeti la confluència i millora dels objectius dels diferents moviments. Però, ara, la polarització independentista fa dubtar del propi procés. No podem continuar amb aquesta polarització entre “híper-ventilats” i “botiflers”. Estem tocant fons... Podem sortir del forat en què ens han fet caure? Estem obsedits en el procés i estem oblidant els altres grans reptes i emergències que estem patint.

En el context de repressió explícita o assumida no és fàcil ni governar bé ni aplegar forces. Però, amb aquests polítics, costa de convèncer als desanimats que en un estat independent, funcionariem millor.

D'on ve la llunyania dels líders polítics envers la gent i els seus problemes? La pròpia dinàmica de lluita interna dels partits, expulsa – per arraconament o per cansament- la gent que no vol entrar en la lluita per ascendir! Al final, arriben a líders els qui no han tingut escrúpols per escalar... i, per tant, en alguns/molts casos en el món estem en mans de sociòpates!

Òbviament no podem generalitzar, no podem dir que tots els polítics son iguals... però aquest allunyament per resoldre els problemes de la majoria fa que molta gent ho pensi.

També l'apel·lació a la Constitució, que s'oblida quan parla de drets bàsics, com l'habitatge o el treball... Aleshores, o t'hi impliqueres, o fas els mínims, o et desenceses i no fas res. Si formes part de la massa silenciosa, submises i consumidora... sembla que el món ja està bé, o que tu no pots fer-hi res, o que no surt a compte arriscar per millorar.

Com establim vincles entre les diverses lluites?

Les persones tenim diferents interessos particulars però si prioritzem els interessos comunitaris, també hi podem sortir guanyant. Si tot funciona per a tothom, també jo seré més feliç. Hem de tenir la voluntat personal de contribuir al "bé comú, i en aquest hi entren els diferents objectius de la majoria de moviments socials.

Per exemple, en la universitat, no sols has de vetllar pels interessos del teu departament, ni només pels de la universitat, sinó pels del país i del món.

Però no sempre vivim el discurs que fem a escala política o nacional, sovint fem el contrari del que diem en la nostra vida quotidiana.

Com arreglar-ho? Amb educació, que vol dir practicar allò que creiem i diem en tots els aspectes de la vida.

Les persones tenim sensibilitats diferents, cadascú valora com a bo o com a dolent una mateixa cosa o fet.

Possiblement hi ha més gent “bona” que “dolenta” però aquesta es fa notar molt. Què és bo? Ho és si no t’afecta? I, si t’afecta, passa a ser prioritari? Hi ha pocs molt rics i molts, molts pobres... I jo, en el conjunt, on soc? D’entre els propers als rics? La classe mitjana catalana viu massa bé per arriscar-se a la independència i a afrontar altres emergències? Només arriscarà si és capaç de dir, “prefereixo perdre si el conjunt guanya”.

El problema és la mateixa humanitat, en si. Potser, com diu Eudald Carbonell, encara no som plenament humans, encara estem en procés d’humanització. Estem avançant molt en Intel·ligència Artificial per millorar moltes coses. Però de què ens serveix si ens continuem matant i destruint? I si la utilitzem per a matar-nos més eficaçment?

La guerra, com l’ús de la tecnologia la decideixen els de dalt (poder, diner...) però amb la complicitat, amb el silenci o amb el seu ús, per part dels de baix. Cal una revolució, una revolta de tothom front tot el que està passant. Cal rebel·lar-se fort. Si no t’arrisques, segur que no pots guanyar.

Però, perquè passi cal tenir-ne la consciència i cal assumir que per aconseguir qualsevol canvi cal assumir l’esforç, el risc i el patiment corresponent.

“El “mal” existeix perquè les persones “bones” no fan res per impedir-lo”(és frase de Edmund Burke: The only thing necessary for the triumph of evil is for good men to do nothing,) Cada persona ha de trobar

com pot contribuir al canvi necessari. Aconseguir qualsevol cosa comporta risc i esforç, si vius bé, i no vols arriscar res, no l'aconseguiràs. Però no som lliures del tot. Em puc arriscar a la presó, a multes... però i la família?

Per conduir la ciència i la tecnologia a favor de la gent i de la natura no n'hi ha prou amb els codis ètics.. que acaben reduint-ne l'aplicació a formalismes o a protecció de dades... Cal saber que hi ha lobbies que influeixen amb molts recursos en tot el procés de decisió sobre què cal investigar i com cal aplicar els resultats. En temes tan delicats com la robòtica o la intel·ligència artificial, p. ex. ens van donar un premi per haver posat a punt un sistema de control de pantalla/ordinador a través de la mirada, molt útil per a certes discapacitats. Doncs en poc temps, ja estava sent usat perquè els pilots dels avions dirigissin els míssils que llançaven cap els objectius a destruir! El mateix amb els simuladors de vol civils o militars...

Altres recerques fan vergonya, perquè no tenen cap utilitat més que poder complir amb les obligacions de publicar en revistes científiques. El sistema de recerca i publicació tal com està plantejat no ajuda a orientar la ciència i la tecnologia al servei de les necessitats de la gent. Al final depèn de qui te el poder d'invertir pressupostos públics o capitals privats en determinades recerques, més orientades al control social, la guerra i el lucre que a contribuir millorar la vida humana i la relació amb el seu entorn.

Conversa 16

*Com fem front a les emergències que patim?
Com establim vincles entre les diverses lluites?*

Diem que no tenim temps... però com tot, és un tema de prioritats. Segons quins espais de reflexió t'interpel·len en coses molt fortes i que costen d'integrar en la vida. També ens preguntem si tenint res substancial a aportar. Permeabilització a l'evidència de les necessitats i les emergències. Per responsabilitat ens hem de donar espai a la interpel·lació.

Com podem acollir en pau el que la interpel·lació ens genera a cadascú i com sostenir el que som capaços de fer o de no fer?

Donar importància a trobar companys de viatge amb qui fer aquest camí, en acompanyar-nos en aquest procés de transformació necessari, però no fàcil. Poder trobar-te en espais sense jutjar els altres ni jutjar-nos a nosaltres mateixes. Com podem contribuir a un procés que sigui obert, però més global?

Tinc consciència que per la feina que faig professionalment -suport municipal a l'economia solidària- soc afortunada i m'ajuda a contribuir a aquest procés, però en l'entorn personal m'està sent més difícil.

Cal enfocar-nos en fer confiança en els projectes que van reeixint i veure com es pot contribuir a escalar-los, articular-los i a anar més enllà.

En l'Economia Social i Solidària hi ha iniciatives molt interessants, cal veure com compartir-les en l'espai molt més ampli de l'Economia Social, que incorpora valors socials en el què fa però no sempre es planteja de forma explícita la transformació del sistema que provoca l'expulsió de la gent i la pèrdua de drets que està atenent.

Cal un esforç de reconeixement mutu, donar-nos l'oportunitat de trobar-nos en alguns punts que permetin construir en comú.

Per entomar reptes grans ens cal reconèixer què fa l'altre i anar convidant a sumar sense jutjar-se mútuament. Perquè en la recerca de la coherència és fàcil caure en jutjar els altres!.

Els processos avancen quan hi ha persones que fan de node i afavoreixen la permeabilitat i reptes d'escalabilitat. La pròpia subsistència dels projectes necessiten augmentar la dimensió perquè quadrin, la dinàmica del mercat i la falta de diners dels consumidors fa que molts projectes siguin precaris. Cal treballar aquests elements de sostenibilitat dels projectes i promoure l'ajuda mútua per contribuir també a la cobertura de necessitats des d'altres lògiques!

La XES promou aquest enfocament de transformació del sistema, de reflexió d'alternatives, per exemple amb Futurs Impossibles. També alguns feminismes.

Cal entendre que hi ha com diferents capes: Economia Social i Solidària, Economia Social i cooperativa, Economia pimes... Això permet anar incorporant noves pràctiques per anar incorporant potencialment molta gent que pot implicar-s'hi. Permet anar compartint aprenentatges de projectes pràctiques molt resilients. En definitiva, és un reforç mutu entre Economia Social i Solidària i Economia Social, en el marc d'un mercat social, sabent que té les limitacions que té.

No acabem d'integrar el repte del col·lapse, no el percebem com una amenaça real, com una necessitat de supervivència, no sabem com lluitar contra ell. Potser cal tenir confiança de que trobarem les maneres d'afrontar-lo? Que reaccionarem per necessitat i amb una visió més global?

Però la confusió -informació, contrainformació- ens paralitza el passar a l'acció, perquè ens fan dubtar de totes les fonts. Cal un treball personal, en una línia fina, de no jutjar, poder parlar, interpel·lar-nos a fons, en converses constructives. Però estem poc preparats. Tenim pocs espais de reflexió personal per cultiva idees pròpies, que facilitin transformacions personals en interacció amb d'altres.

Hi ha organitzacions i projectes que incorporen aquesta perspectiva de posar les persones al centre i amb una gestió participativa. Soc optimista en veure processos i tendències d'afrontar els conflictes d'una altra manera. Però cal buscar equilibris en el món laboral entre les cures i els objectius de la feina. I, per

això, calen metodologies i instruments com els que aporta Fil a l'agulla que fa treball de processos i facilitació d'equips. I, saber escoltar i dir les coses (Comunicació Noviolenta). No tothom està al mateix punt ni amb la mateixa capacitat per gestionar conflictes.

Tenim poca consciència de la responsabilitat del capitalisme en el què està passant. Hem associat el progrés al capitalisme i moltes de les pràctiques no deixen de ser reformistes i poc anti-capitalistes. Ens manquen models prou definitis per tenir més visió de com avançar? Creure que l'Economia Social i Solidària és una alternativa passa per saber com permeabilitzar les majories.

Em fa pensar la idea de metamorfosi d'Edgar Morin. Reconeixem que hi ha moviment, però què ha de passar? La tecnologia pot ajudar? La comunicació per zoom o presencial? Noves formes de relacionar-nos i articular-nos?

La dificultat de participar per manca de temps, per no prioritzar el posar-hi temps o per manca d'habilitats que la facin útil. La participació de les dones te més dificultats:

- Menys temps disponible per assumir tasques reproductives i de cures.
- Però, també per l'auto-percepció d'una barreja d'inseguretat, d'humilitat, de por a equivocar-se, de dubte de la rotunditat, de falta històrica de costum en rol públic...
- Per la formulació de preguntes "masculines" elevades, ambicioses, abstractes... deslligades del valor de les pràctiques concretes.

Comentaris a les converses

Aquí inclourem els comentaris i aportacions fetes després de la lectura de les converses, rebudes abans del 20 de gener de 2023

- Què destaqués de la lectura conjunta de totes les converses?
- T'aporta alguna cosa nova a la teva visió i pràctica?
- Creus que caldria fer alguna cosa juntes a la que estaries disposada a prendre-hi part?

Gràcies